ការចងចាំរបស់ជាតិ

គ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សា និងបូជនីយដ្ឋានប្រល័យពូជសាសន៍ដំបូងគេបង្អស់នៅប្រទេសកម្ពុជា

រចនាប្លង់ដោយស្ថាបត្យករលំដាប់ពិភពលោក ហ្សាហា ហាឌីដ

ប្លង់រចនារបស់វិទ្យាស្ថានស្លឹករឹត ដែលជាវិទ្យាស្ថាននិងបូជនីយដ្ឋានប្រល័យពូជសាស្ត្រថ្មីមួយនៅទីក្រុងភ្នំពេញ ប្រទេសកម្ពុជា បានចេញជារូបរាងឡើងហើយ។ វិទ្យាស្ថាននេះរួមមានសារមន្ទីរ មជ្ឈមណ្ឌលស្រាវជ្រាវ សាលារៀនកម្រិតថ្នាក់ឧត្តមសិក្សា បណ្ណសារដ្ឋានតម្កល់ឯកសារ និងព័ត៌មាន និងបណ្ណាល័យស្រាវជ្រាវ។

ទស្សនវិស័យរបស់លោក ឆាំង យុ ដែលជាសកម្មជនសិទ្ធិមនុស្សដ៏ឆ្នើម និងជាអ្នកស៊ើបអង្កេតមួយរូបស្តីអំពីបទឧក្រិដ្ឋកម្មអន្តរជាតិ អំពើព្រៃផ្សៃរបស់របបខ្មែរក្រហម វិទ្យាស្ថានស្លឹករឹត ត្រូវបានបង្កើតឡើង ដោយរូបលោកផ្ទាល់ ដោយផ្តោតទៅលើការឆ្លុះបញ្ចាំងពីអតីតកាល ការធ្វើឱ្យជាសះស្បើយ និង ការបង្រួបបង្រួមជាតិ។ ចំណែកឯកិច្ចការស្រាវជ្រាវ និងការអប់រំរបស់វិទ្យាស្ថានស្លឹករឹតបង្កើតឡើង ក្នុងគោលបំណងរំឮកដល់ជីវិតមនុស្សរាប់លាននាក់ ដែលបានបាត់បង់កាលពីអតីតកាល ដោយស្ថាបនាអនាគតឱ្យប្រសើរឡើង។

នាអំឡុងចុងទសវត្សរ៍៧០ លោក ឆាំង យុ ដែលកាលណោះមានអាយុ១៥ឆ្នាំ គឺជាអ្នកទោសម្នាក់ក្រោមរបបខ្មែរក្រហម ចំណែកឯសមាជិកគ្រួសាររបស់លោកផ្សេងទៀតក៏ជាជនរងគ្រោះនៃរបបនេះដែរ។ តាមរយៈមជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជាលោក ឆាំង យុ បានចំណាយពេលជាងមួយទសវត្សរ៍ដើម្បីប្រមែប្រមូលឯកសារ និងប្រវត្តិនានាទាក់ទងទៅនិងអំពើឃោរឃៅ ប្រព្រឹត្តឡើងដោយរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ឬត្រូវបានស្គាល់ជាទូទៅថា របបខ្មែរក្រហម។

Searching for the truth MEMORY, JUSTICE & HEALING
"...a society cannot know itself if it does not have an accurate memory of its own history."

វិទ្យាស្ថានស្លឹករឹតត្រូវបានរចនាប្លង់ដោយស្ថាបត្យករលំដាប់ពិភពលោក ហ្សាហា ហាឌីដ ហើយវិទ្យាស្ថាននេះ នឹងក្លាយជាឃ្លាំងផ្ទុកឯកសារជាងមួយលានរបស់មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា និងឯកសារដទៃទៀត នៅក្នុងបណ្ណសារដ្ឋាន ហើយក្នុងនាមជាស្ថាប័ន ដែលមានឯកសារតម្កល់ច្រើនជាងគេបង្អស់នៅអាស៊ីអាគ្នេយ៍ទាក់ទងនឹងរបបប្រល័យពូជសាសន៍ វិទ្យាស្ថានស្លឹករឹតនឹងក្លាយជាមជ្ឈមណ្ឌលសកលមួយសម្រាប់ការអប់រំ និងស្រាវជ្រាវដើម្បីបង្កើត ចងក្រងឯកសារ និងដើម្បីបុព្វហេតុទប់ស្កាត់របបប្រល័យពូជសាសន៍។

ទោះបីជាវិទ្យាស្ថាននេះស្រាវជ្រាវរឿងរ៉ាវទាក់ទងនឹងរបបឃោរឃៅក្តី កិច្ចការស្រាវជ្រាវរបស់លោក ឆាំង យុ បានជំរុញទឹកចិត្តលោកអស់រយៈពេលជាច្រើនឆ្នាំ ឱ្យមានការត្រិះរិះពិចារណាមួយក្នុងការបង្កើត សំណង់អគារដ៏អស្ចារ្យមួយដែលជួយលើកកម្ពស់ឱ្យមានការឆ្លុះបញ្ចាំងពីរឿងរ៉ាវពីអតីតកាល និងការបង្រួបបង្រួមជាតិ ព្រមទាំងជំរុញឱ្យមានការបណ្តុះគំនិត និងការបង្កើតថ្មី។ លោកបានមានប្រសាសន៍ថា “ប្រទេសកម្ពុជានឹងមិនអាចគេចវេះពីប្រវត្តិសាស្ត្ររបស់ខ្លួនបានទេ ប៉ុន្តែប្រទេសនេះមិនត្រូវក្លាយ ខ្លួនជាទាសករនៃប្រវត្តិសាស្ត្រដែរ។ សង្គមក្រោយជម្លោះចាំបាច់ត្រូវធ្វើដំណើរទៅមុខ”។

ការសញ្ជឹងគិតក្នុងការបង្កើតថ្មីនេះតម្រូវឱ្យមានទិសដៅមួយដែលបំបែកនូវបែបផែនមួយទាក់ទងនឹងរបបប្រល័យពូជសាសន៍ និងស្ថាបត្យកម្មសហសម័យបែបបូជនីយដ្ឋាន។ លោក ឆាំង យុ បានមានប្រសាសន៍ទៀតថា “នៅក្នុងបុព្វបទប្រល័យពូជសាសន៍ និងការសម្លាប់ទ្រង់ទ្រាយធំ ស្ថាបត្យកម្មបែបបូជនីយដ្ឋានមានទំនោរទៅរកការឆ្លុះបញ្ចាំងតែរឿងរ៉ាវដែលព្រៃផ្សៃ និងមិនល្អនៃប្រវត្តិសាស្ត្រ ដែលស្ថាបត្យកម្មនោះបង្ហាញ។ ក្នុងន័យនេះ គេរដំណែលស្ថាបត្យកម្មបែបនេះ ហាក់បីដូចជាមានភាពងងឹត ឈឺចាប់ និងតម្រង់ផ្លូវទៅរកអតីតកាល តែប៉ុណ្ណោះ”។

លោកបានបន្ថែមទៀតថា “យើងមានគំនិតយ៉ាងមោះមុតក្នុងការបង្កើតវិទ្យាស្ថានមួយនាពេលអនាគតខាងមុខដែលយើងគ្រោងនឹងបង្កើត ដោយបង្វែរទិសដៅពីការគិតតែអំពីរឿងឈឺចាប់

និងរឿងរ៉ាវទុក្ខសោកនៃតួនាទីរបស់បូជនីយដ្ឋាន។ នេះគឺមិនមែនរិះគន់ ឬមានគំនិតទុទ្ធិដ្ឋិនិយម អំពីតួនាទីរបស់បូជនីយដ្ឋានទាំងឡាយនាពេលបច្ចុប្បន្ននេះទេតែការលើកឡើងនេះគឺដើម្បីបញ្ជាក់ថា ដោយសារតែប្រទេសកម្ពុជាជាប្រទេសមានវប្បធម៌ដ៏រុងរឿងនៅលើពិភពលោក និងទំនៀមទម្លាប់សាសនាដ៏សម្បូរបែប យើងត្រូវផ្លាស់ប្តូរវិធីផ្សេងទៅរកទិសដៅដែលមានលក្ខណៈវិជ្ជមានប្រសើរជាងមុន។ បូជនីយដ្ឋាន ដែលប្រសើរបំផុតមិនមែនជាអ្វីមួយដែលយើងទស្សនាតែម្តង ភ្នែកសម្លឹងមើល ហើយឈប់គិតនោះទេ។ បូជនីយដ្ឋានដែលល្អ គឺអាចរំឭកស្មារតីអ្នកទស្សនាឱ្យមានការឆ្លុះបញ្ចាំងទៅនឹងអតីតកាល និងការរំឭកដល់វិញ្ញាណក្ខន្ធអ្នកដែលបានស្លាប់ និងរំឭកដល់អ្នកដែលរស់រានមានជីវិត ព្រមទាំងជាទីកន្លែងនានាដែលអាចទាក់ទងមនុស្សគ្រប់ជំនាន់ទាំងអស់នៅក្នុងសហគមន៍។

លោក ឆាំង យុ បានធ្វើការពន្យល់ថា “វិទ្យាស្ថានស្លឹករឹតមិនមែនផ្តោតទៅលើតែអតីតកាលប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែវិទ្យាស្ថាននេះមានបំណងបង្កើតជាស្ថាប័នជាតិមួយដែលផ្តល់នូវពន្លឺជាកន្លែងមួយដែលមនុស្សជំនាន់ក្រោយរៀនមេរៀនពីអតីតកាលនៃអំពើឃោរឃៅ ហើយជាមួយគ្នានោះដែរជាកន្លែងមួយដែលស្វែងរកវិធីព្យាបាលឱ្យជាសះស្បើយ និងធ្វើដំណើរទៅមុខ។ ការតាំងចិត្ត ការប្តេជ្ញាចិត្ត និងជំនឿសម្រាប់អនាគតរបស់ប្រទេសកម្ពុជាយើងនេះ ហើយដែលជំរុញទឹកចិត្តយើងឱ្យបង្កើតវិទ្យាស្ថានស្លឹករឹតនេះ”។

វិទ្យាស្ថានស្លឹករឹតនឹងចងភ្ជាប់មូលដ្ឋានគ្រឹះនៃការអប់រំ និងកម្មវិធីផ្សព្វផ្សាយដ៏រឹងមាំជាមួយនឹងកិច្ចការដែលវិទ្យាស្ថានកំពុងធ្វើសព្វថ្ងៃសម្រាប់យុត្តិធម៌សង្គម និងវិមានរំឭកវិញ្ញាណក្ខន្ធរបស់សារមន្ទីរបូជនីយដ្ឋាន។

ប្លង់របស់វិទ្យាស្ថានស្លឹករឹត ត្រូវបានរចនាឡើងដោយមានសំណង់អគារឈើចំនួនប្រាំដែលលំនាំចេញពីកំពូលប្រាំនៃប្រាសាទអង្គរវត្ត ក្នុងនោះ ជាន់ផ្ទាល់ដីរបស់អគារទាំងប្រាំមានលក្ខណៈដាច់ពីគ្នា ប៉ុន្តែអគារទាំងនេះត្បាញបញ្ចូលគ្នា និងភ្ជាប់គ្នានៅជាន់ខាងលើ ដោយភ្ជាប់អគារនីមួយៗ

អ្នកទស្សនា និស្សិត និងបុគ្គលិក បញ្ចូលគ្នានៅលើជាន់តែមួយ។ ទីលាននៅលើជាន់ផ្ទាល់ដីទាំងមូលមានបណ្តោយ៨០ម៉ែត្រ និងទទឹង៣០ម៉ែត្រ ចំណែកឯជាន់លំហាលើតំបូលខាងលើមានបណ្តោយ៨៨ម៉ែត្រ និងទទឹង៣៨ម៉ែត្រ ហើយសំណង់វិទ្យាស្ថានស្លឹករឹតនេះ មានកម្ពស់ចាប់ពី៣ទៅ៨ជាន់។

អគារនីមួយៗក្នុងចំណោមអគារទាំងប្រាំ មានមុខងារផ្សេងៗពីគ្នា រួមមានវិទ្យាស្ថានស្លឹករឹតបណ្ណាល័យតម្កល់សមុច្ច័យធំជាងគេបង្អស់នៅអាស៊ីភាគអាគ្នេយ៍ សម្រាប់ឯកសារទាក់ទងនឹងរបបប្រល័យពូជសាសន៍ និងសាលាកម្រិតថ្នាក់ឧត្តមសិក្សាដែលផ្តោតជាសំខាន់ទៅលើការសិក្សាពីអំពើប្រល័យពូជសាសន៍ ជម្លោះនានា និងសិទ្ធិមនុស្ស។ អគារផ្សេងទៀតគឺជាបណ្ណសារដ្ឋាន និងមជ្ឈមណ្ឌលស្រាវជ្រាវ បង្កើតឡើងក្នុងគោលបំណង ផ្តល់ឥទ្ធិពលដល់ការសម្រេចគោលនយោបាយជាតិ និងការផ្តល់យោបល់ដែលមានប្រយោជន៍នៅក្នុងតំបន់។ ក្នុងនោះដែរ ក៏មានមជ្ឈមណ្ឌលសារព័ត៌មាន និងសាលប្រជុំធំដែលបើកសម្រាប់វិទ្យាស្ថានទាំងមូល និងសម្រាប់សហគមន៍អាចចូលរួម។

ស្ថាបត្យកម្មសម័យបុរាណនៃប្រាសាទអង្គរវត្ត និងប្រាសាទដទៃទៀតក្នុងសម័យអង្គរ ត្រូវបានសង់ឡើងដោយរួមបញ្ចូល និងភ្ជាប់គ្នាទៅវិញមកនូវសមាសភាពជាច្រើនសណ្ឋានក្នុងវឌ្ឍនភាពនៃសំណង់ដែលភ្ជាប់គ្នាពីមួយទៅមួយ។

នៅពេលដែលអគារទាំងប្រាំរបស់វិទ្យាស្ថានស្លឹករឹតកាន់តែឡើងខ្ពស់ទៅ ហើយភ្ជាប់គ្នាទាំងអស់នោះនឹងផ្តល់នូវអត្ថន័យមួយនៃសមសភាពភ្ជាប់គ្នា និងទាក់ទងគ្នាទៅវិញទៅមកនៅលើលំហាបង្កើតឱ្យមានទីលានលំហាជាច្រើនកន្លែងទាំងខាងក្នុងនិងខាងក្រៅភ្ជាប់គ្នាទៅវិញមក ដែលអាចនាំអ្នកទស្សនាឆ្លងកាត់ទីកន្លែងផ្សេងៗពីគ្នាសម្រាប់ធ្វើការស្មិងស្មាធិ៍ រៀនសូត្រ ទំនាក់ទំនងពីអគារមួយទៅអគារមួយ និងការពិភាក្សា។

ប្លង់រចនានេះភ្ជាប់សារមន្ទីរ បណ្ណាល័យ សាលារៀន និងវិទ្យាស្ថានស្លឹករឹតជាច្រើនជាន់ផ្សេងៗពីគ្នា ដែលអនុញ្ញាតឱ្យមនុស្សនៅក្នុងអគារនីមួយៗអាចធ្វើការទំនាក់ទំនង សហការគ្នាដើម្បីបង្កើនការយល់ដឹងនិងផ្លាស់ប្តូរបទពិសោធន៍ផ្សេងៗ។ ក៏ប៉ុន្តែ ក្នុងករណីចាំបាច់ មុខងាររបស់ផ្នែកនីមួយៗអាចបង្កើតកម្មវិធីដោយឯករាជ្យដោយមិនមានការលាយឡំពីផ្នែកផ្សេងបានឡើយ។

ដោយសង់អំពីឈើមានគុណភាពខ្ពស់ (មកពីប្រទេសលោកខាងលិច ហើយដោយមិនប្រើប្រាស់ព្រៃឈើនៅកម្ពុជា) និងមានស្ថិរភាពយូរអង្វែងរហូតដល់ទៅ១០០ឆ្នាំដែលសម្ភារសំណង់ចម្បងសម្រាប់អគារនេះ ស្រមោលផ្នែកខាងក្រៅ និងរបាំងផ្នែកខាងក្នុងផ្តល់នូវ លក្ខណៈធម្មជាតិប្រកបដោយភាពរាក់ទាក់ និងរក្សានូវប្រពៃណីដើម។ សណ្ឋានសមាសភាព សំណង់ជាច្រើនត្រូវបានរចនា និងបង្កើតឡើង ហេតុដូច្នេះ សំណង់ទាំងនោះអាចភ្ជាប់គ្នាតាម រយៈការប្រើប្រាស់ឈើត្រង់ និងឈើកោងទោលក្នុងលក្ខណៈសន្សំសំចៃជាមួយបច្ចេកវិទ្យាទំនើប។

វិទ្យាស្ថានស្លឹករឹតមានទីតាំងនៅក្នុងបរិវេណវិទ្យាល័យបឹងត្របែក ផ្នែកខាងត្បូងនៃទីក្រុងភ្នំពេញ។ សំណង់អគាររបស់វិទ្យាល័យនេះ (បច្ចុប្បន្ន អគារនេះឈប់ប្រើប្រាស់ហើយក្រោយពីសិស្សត្រូវបានប្តូរទៅរៀននៅអគារផ្សេងក្បែរនោះ) ធ្លាប់បានប្រើប្រាស់ជាមន្ទីរលត់ដំ និងកែប្រែនៅក្នុងរបបខ្មែរក្រហម ដូចអគារសាលារៀនផ្សេងៗទៀតទូទាំងប្រទេសដែរ ដែលធ្វើឱ្យទីតាំងនេះមានលក្ខណៈសក្តិសមយ៉ាងខ្លាំងសម្រាប់វិទ្យាស្ថានស្លឹករឹតនេះត្រង់ន័យថា សាងសង់នៅលើអតីតកាល ដើម្បីអប់រំអនាគត។

ដើម្បីឱ្យស្របទៅនឹងអាកាសធាតុត្រូពិករបស់ប្រទេសកម្ពុជា ច្រកតូចនៅជាន់ខាងក្រោមនៃវិទ្យាស្ថាននេះទទួលម្លប់ពីអគារទាំងមូល ចំណែកឯស្លាបព្រីលនៅជាន់ខាងលើទទួលពន្លឺថ្ងៃច្រើន។ ដោយទទួលឥទ្ធិពលពីទន្លេមេគង្គ ទន្លេសាប និងទន្លេបាសាក់ សំណង់របស់ វិទ្យាស្ថានស្លឹករឹត នឹងសង់ឡើងខ្ពស់ផុតពីដី យ៉ាងហោចណាស់ ២ម៉ែត្រ ដើម្បីការពារទឹកជំនន់ដែលអាចកើតមាន។

អ្នកទស្សនាអាចចូលទៅអគារតាមផ្លូវដែលសង់ឡើងក្បែរអាងទឹកដែលអាចមើលឆ្លុះតាមរយៈអាងទឹកបាន និងអាចមើលឃើញសំណង់អគារនេះតាមការឆ្លុះពីអាងទឹក និងពន្លឺជ្រៅទៅក្នុងលំហខាងក្នុងទឹក។ ដូចគ្នាទៅនឹងអាងទឹករបស់ប្រាសាទបុរាណខ្មែរមួយចំនួន រួមមាន ប្រាសាទអង្គរវត្ត និងស្រះស្រង់ អាងទឹកទាំងនេះ និងអាងទឹកនៅជាន់ខាងលើនៃសំណង់អគារនេះនឹងអាចស្រូបទឹកភ្លៀងបាននិងមានសារសំខាន់ក្នុងការរក្សានូវដំណើរការគ្រប់គ្រងចរន្តទឹកដើម្បីកាត់បន្ថយឱ្យនៅចំនួនអតិបរមានៃប្រព័ន្ធលូបង្ហូរទឹក និងបរិស្ថានក្បែរនោះ។

នៅពេលដើរកាត់បន្ទប់កណ្តាលរួមធំ ចូលទៅដល់កណ្តាលអគារ អ្នកទស្សនាត្រូវបានស្វាគមន៍ដោយពិព័រណ៍វត្ថុសិល្បៈផ្សេងៗដែលប្រមែប្រមូលដោយវិទ្យាស្ថានស្លឹករឹត។ ចេញពីទីកន្លែងពិព័រណ៍នេះ អ្នកទស្សនានឹងត្រូវនាំទៅកាន់សារមន្ទីរ ដែលទីនោះមានការតាំងពិព័រណ៍ផ្សេងៗជាច្រើន និង បន្ទាប់មក អ្នកទស្សនាអាចធ្វើដំណើរទៅកាន់សាលារៀន និងសាលប្រជុំរួមធំបែបសហសម័យ។ សាលប្រជុំរួមធំ មានទីតាំងនៅលើជាន់ផ្ទាល់ដី ចំណែកឯថ្នាក់រៀន និងបន្ទប់របស់សាស្ត្រាចារ្យមានទីតាំងនៅបរិវេណខាងក្រៅ និងបន្តទៅជាន់ខាងលើ។

នៅខាងលើបន្ទប់កណ្តាលរួមធំ គឺជាទីតាំងរបស់បណ្ណាសារមជ្ឈមណ្ឌលឯកសារ ដែលមានការិយាល័យសម្រាប់អ្នកស្រាវជ្រាវ ចំណែកឯការិយាល័យរដ្ឋបាលរបស់វិទ្យាស្ថានស្លឹករឹតមានទីតាំងនៅជាន់លើបង្អស់។ ស្ពានមួយត្រូវបានភ្ជាប់ពីបន្ទប់កណ្តាលរួមទៅកាន់សាលារៀន និងបណ្ណាល័យ។

ប្លង់រចនារបស់វិទ្យាស្ថានស្លឹករឹត នឹងបង្កើតមុខងារសម្រាប់ការពារបរិស្ថានរបស់អគារទាំងមូល រួមមាន វិធីសាស្ត្រក្នុងការកាត់បន្ថយថាមពល និងការប្រើប្រាស់ទឹក ព្រមទាំងការការបង្កើតប្រភពថាមពលដែលអាចប្រើប្រាស់ឡើងវិញ។

រូបរាងអគាររបស់វិទ្យាស្ថាន តម្រូវឱ្យមានការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធស្រូបពន្លឺថ្ងៃឱ្យមានកម្រិតទាប ហើយម្លប់នៅផ្នែកខាងក្រៅនឹងផ្លាស់ប្តូរតាមកម្ពស់អគារដើម្បីកាត់បន្ថយប្រព័ន្ធស្រូបពន្លឺថ្ងៃ

ខណៈពេលដែលយើងរក្សានូវការទទួលពន្លឺថ្ងៃឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់។ ទីតាំងដែលត្រូវប្រើប្រព័ន្ធការពារកម្ដៅថ្ងៃគឺដើម្បីការពារបណ្ណសារ និងទីតាំងពិព័រណ៍ នឹងកាត់បន្ថយនូវការប្រើប្រាស់ថាមពល និងមានការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធទាញយកទឹកពីក្នុងខ្យល់ដើម្បីយកមកប្រើប្រាស់នៅក្នុងអគារ ហើយទឹកដែលប្រើប្រាស់រួច នឹងត្រូវឆ្លងកាត់ប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យនៅនឹងកន្លែងផ្ទាល់ តាមរយៈប្រព័ន្ធរ៉េអាក់ទើជីវសាស្ត្រ ឬប្រព័ន្ធចម្រោះទឹកក្រខ្វក់ដោយប្រើប្រាស់ដើមឈើធម្មជាតិដើម្បីចម្រោះ។

ដំបូលរាបស្មើរបស់វិទ្យាស្ថាននេះត្រូវបានបិទជិត និងប្រើប្រាស់ជាទីតាំងសម្រាប់បំលែងថាមពលដែលមានប្រសិទ្ធភាពយ៉ាងខ្លាំងសម្រាប់អាកាសធាតុទីក្រុងភ្នំពេញ ដូចជា បន្ទប់សម្រាប់ទទួលថាមពលពីព្រះអាទិត្យ និងប្រព័ន្ធព្រះអាទិត្យសម្រាប់បំលែងទឹកក្ដៅ។ ឧបករណ៍ផ្លាស់ប្ដូរកម្ដៅ ប្រព័ន្ធខ្យល់និងដើមឈើក៏មានទីតាំងនៅលើតំបូលនេះដែរ ដែលផ្ដល់ផលប្រយោជន៍ដល់វិទ្យាស្ថាន នេះសម្រាប់ធ្វើពិធីសង្គម កម្មវិធីអប់រំ វប្បធម៌ និងកម្មវិធីសម្រាប់សហគមន៍ផ្សេងៗ។

វិទ្យាស្ថានស្លឹករឹត ក៏រួមបញ្ចូលទាំង វាលអនុស្សាវរីយ៍បូជនីយដ្ឋានរំឭកវិញ្ញាណក្ខន្ធមួយដែលមានទំហំ ៦៨ពាន់ម៉ែត្រការ៉េ សម្រាប់សហគមន៍ទាំងមូលក្នុងរាជធានីភ្នំពេញ ដោយក្នុងនោះរួមមាន វាលសម្រាប់លេងកីឡា សួនបន្លែ និងចម្ការផ្លែឈើ វាលស្មៅ និងព្រៃឈើដែលនៅទីនោះ និងដាក់តាំងរូបសំណាកខ្មែរសម័យទំនើប ដែលជាភាគច្រើនតំណាងឱ្យស្ត្រីដែលជាអ្នកកសាងប្រទេសឡើងវិញ ក្រោយសង្គ្រាម។ សួនច្បារ ស្ថិតនៅត្រង់ជម្រាលចុះពីអគារដើម្បីផ្ដល់នូវការការពារកុំមានទឹកជំនន់។ ផ្នែកចុងខាងត្បូងនៃសួនច្បារ គឺជាទីវាលមួយដើម្បីស្ដុកទឹកនារដូវភ្លៀងដើម្បីកាត់បន្ថយទឹកជំនន់នៅក្នុងទីក្រុង។ នៅក្នុងវាលអនុស្សាវរីយ៍ មានផ្លូវដើរជាច្រើនភ្ជាប់គ្នាទៅវិញទៅមក ដែលកាលពីមុនផ្លូវទាំងនេះមិនជាប់គ្នាទេ។ ការភ្ជាប់ផ្លូវនេះ គឺដើម្បីអនុញ្ញាតឱ្យប្រជាជនដែលរស់នៅក្បែរនេះអាចដើរចូលទៅដល់ផ្នែកខាងក្នុងនៃវិទ្យាស្ថានស្លឹករឹតបាន។ ហ្សាហាហាឌីដ បានមានប្រសាសន៍ថា “យើងមានក្ដីសង្ឃឹមថា វិទ្យាស្ថានស្លឹករឹត និងវាល អនុស្សាវរីយ៍បូជនីយដ្ឋានរំឭកវិញ្ញាណក្ខន្ធនេះ នឹងមានឥទ្ធិពលនាំឱ្យមានការផ្លាស់ប្ដូរបានយ៉ាង ពិតប្រាកដ

ដោយនាំជីវិតថ្មី និងអនាគតដ៏ភ្លឺស្វាងទៅកាន់តំបន់ធ្លាប់តែជាកន្លែងពោរពេញទៅដោយសោកនាដកម្ម ពីអតីតកាល។ ទីតាំងសម្រាប់សហគមន៍នេះមិនគ្រាន់តែជាទីវាលមួយដែលបង្ហាញអំពីការឆ្លុះបញ្ចាំងពីអតីតកាល ការទាក់ទងគ្នាទៅវិញទៅមក និងការប្រាស័យទាក់ទងគ្នា នោះទេ តែក៏ជាកន្លែងមួយដែលបង្កប់នូវក្តីសន្យាមួយចំពោះប្រជាជនកម្ពុជា”។

អគាររបស់វិទ្យាស្ថានស្លឹករឹតត្រូវបានអនុម័តិយល់ព្រមឱ្យសាងសង់ ហើយគ្រោងនឹងសាងសង់នៅលើទីតាំងវិទ្យាល័យបឹងត្របែកនេះនៅឆ្នាំក្រោយ។

សម្រាប់ព័ត៌មានផ្សេងៗទាក់ទងនឹងវិទ្យាស្ថានស្លឹករឹត សូមទស្សនាគេហទំព័រ

www.cambodiasri.org

ប្រវត្តិសង្ខេប

លោក ឆាំង យុ គឺជាស្ថាបនិករបស់វិទ្យាស្ថានស្លឹករឹត និងជានាយកមជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា ដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយសកលវិទ្យាល័យយ៉េល។ ឈ្មោះរបស់វិទ្យាស្ថាន “ស្លឹករឹត” មានន័យជាសម្លេងថា “អំណាចនៃស្លឹករុក្ខជាតិ”។ អ្នកដឹកនាំសាសនា និងអ្នកស្រាវជ្រាវខ្មែរជាន់ខ្ពស់កាលពីជំនាន់ដើមបានប្រើប្រាស់ស្លឹករឹតនេះរាប់សតវត្សរ៍មកហើយ ដើម្បីកត់ត្រាព្រឹត្តិការណ៍ ប្រវត្តិសាស្រ្តសំខាន់ៗ ផ្សព្វផ្សាយចំណេះដឹង និងថែរក្សាវប្បធម៌ក្នុងអំឡុងយុគសម័យរីកវរ និងហានិភ័យផ្សេងៗ។ ស្លឹករឹត គឺជាស្លឹកទ្រាំង។ ទ្រាំង (Corypha umbraculifera) គឺជាឈ្មោះតចសារព្រឹក្សមួយប្រភេទកម្ពស់ ៤ ទៅ ១០ម៉ែត្រ។ ដើមមានវិជ្ឈមាត្រពី៥០ ទៅ៦០ ស.ម ដុះក្នុងព្រៃក្រាស់ល្មមក្នុងឧបទ្វីបឥណ្ឌូចិន។ ស្លឹកទ្រាំងវែងជាងស្លឹកតចសារព្រឹក្សឯទៀតៗ។ ធាងរបស់វាមានប្រវែងដល់ទៅ ១២ម៉ែត្រ។ ស្លឹកនេះ ប្រើកាលពីជំនាន់ដើម សម្រាប់ចារសាស្រ្តា ហៅថាស្លឹករឹត ដោយភិក្ខុសង្ឃ។

ទ្រាំង គឺជាឈ្មោះស្រុកមួយក្នុងកម្ពុជរដ្ឋ; ឥឡូវរួមចូលក្នុង ខែត្រតាកែវ ស្រុកទ្រាំងមាន ២ គឺ ទ្រាំងត្រើយឯជើង, ទ្រាំងត្រើយត្បូងៗ សព្វថ្ងៃនេះជាអាណាខេត្តកូស័ងស៊ីន រាប់បញ្ចូលក្នុង ខែត្រមាត់ជ្រូក (ចូដុក) ។

ស្លឹករឹត មានសេចក្ដីពន្យល់ក្នុងវចនានុក្រម សម្ដេចសង្ឃ ជួន ណាត នៅក្នុងពាក្យ «ទ្រាំង» ថា៖

ទ្រាំង (ន.) ឈ្មោះតចសារព្រឹក្សមួយប្រភេទ (សន្តានជ្រៃ) មានធាងវែងៗ មាន ស្លឹកប្រើការបានច្រើនយ៉ាងគឺ ប្រើការចារសាស្ត្រាហៅថា **ស្លឹករឹត**; ប្រើការដោយយក ទ្រនុងស្លឹកវាច្រៀកធ្វើជាកន្លាស់ដោតខ្ទាស់ស្លឹកខ្ចីៗ សៗ គ្របបន្តិចៗលើគ្នាឲ្យបានជា បន្ទះវែងៗ ធំៗ សម្រាប់ប្រក់ឬបាំងហៅថា *ក្ឌល់* (មិនជាប់បានយូរប៉ុន្មានទេ); ទោះ ត្បាញជាការុងឬសំពៀតជាដើមក៏ហៅថា *ក្ឌល់* បានដែរ; ប្រើចម្រៀកតូចៗត្បាញធ្វើជា ក្ដោងទូក ហៅថា *ទទត់* ; ទ្រនុងដែលសកយកស្លឹកចេញហៅថា *ទ្រនុងរឹត ឬ ឆ្អឹងរឹត;* ធាង ទុំដែលគេកាប់យកមកពុះហើយប្រាស់ ឬឈូសធ្វើជាវត្ថុផ្សេងៗមានដំបង, ដាម, ព័ន្ធមូល (គ្រឿងតម្បាញ) ជាដើម ហៅថា *ទ្រាំង* ដែរ: *ដំបងទ្រាំង, ដាមទ្រាំង, ព័ន្ធមូលទ្រាំង* ។ ព. ទ. បុ. *ទ្រាំងកំដរខ្មោច* គេយកធាងទ្រាំងដែលគេធ្វើជាដាមឬជាព័ន្ធមូលនោះមកចង ភ្ជាប់ ឬខ្ទាស់នឹងកាំជណ្ដើរផ្ទះ ដោយគេជឿតាមទម្លាប់ថា *ខ្មោចបិសាចខ្លាចទ្រាំង* គេការ ពារមិនឲ្យខ្មោចបិសាចឡើងតាមជណ្ដើរចូលក្នុងផ្ទះបាន ។ មនុស្សដែលខ្ជិលណាស់ឬ ដែលលូង់ទុយមុយពេក ពេលយប់ដេកលក់មិនសូវដែលប្រែខ្លួន បានត្រឹមតែមកដេកកំដរ កុំឲ្យតែខ្លាចខ្មោចបិសាចលងប៉ុណ្ណោះ, គេនិយាយថា *ដូចគេយកទ្រាំងមកកំដរខ្មោច* ។ ដើមទ្រាំងនេះច្រើនដុះពីគ្រាប់វាក្នុងព្រៃធំៗ ក្នុងប្រទេសកម្ពុជា មានខែត្រក្រចេះ និងខែត្រ កំពង់ធំច្រើនជាងខែត្រឯទៀត, ជាតចសារព្រឹក្សមានប្រយោជន៍ច្រើន, គេអាចដាំតាម ព្រំវត្តអារាមក៏បាន មិនសូវរើសដីប៉ុន្មានទេ, រស់នៅបានយូរឆ្នាំ វែងឆ្ងាយជាងអាយុមនុស្ស

អ្នកមានអាយុវែង, ប៉ុន្តែលុះដល់កំណត់កាល ក៏បញ្ចេញផ្កាចំត្រង់កំពូលមានផ្លែផ្កាជាធ្លាយ ដូចផ្លែចាក, លុះផ្លែទុំហើយ តចសារព្រឹក្សនេះក៏ងាប់, រាប់ថាជារុក្ខជាតិបញ្ចេញផ្កាផ្លែសម្លាប់ដើម, សមដូចព្រះពុទ្ធភាសិតថា *តចសារជាតិមានឫស្សី, បបុស, ត្រែង, ទ្រាំងជាដើមបញ្ចេញផ្កាផ្លែសម្លាប់ដើមវាយ៉ាងណា, លាភៈសក្ការៈពុំជា សម្លាប់មនុស្សលោភលាមកតក់ម៉ក់អាក្រក់ក្រៃ ក៏មានឧបមេយ្យដូច្នោះដែរ*។

វិទ្យាស្ថានស្លឹករឹត នឹងសង់នៅក្នុងបរិវេណអគារសិក្សាមួយដែលមិនបានធ្វើការជួសជុលជាយូរមកហើយ។

វិទ្យាស្ថានស្លឹករឹតត្រូវបានទទួលស្គាល់ជាផ្លូវការជាសកលវិទ្យាល័យ ក្នុងនាមជាវិទ្យាស្ថានឧត្តមសិក្សាសាធារណៈមួយនៅប្រទេសកម្ពុជា។ ការសាងសង់វិទ្យាស្ថានស្លឹករឹតនឹងត្រូវបានផ្តល់ការគាំទ្រផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុពីប្រទេសជាច្រើនដែលមានការប្តេជ្ញាចិត្តខ្ពស់ក្នុងការទប់ស្កាត់អំពើប្រល័យពូជសាសន៍។

វិទ្យាស្ថានស្លឹករឹតសូមថ្លែងអំណរគុណដល់និស្សិតបុរាណវិទ្យា និងនិស្សិតស្ថាបត្យកម្ម រួមទាំងលោកសាស្ត្រាចារ្យ គង់ កុសល និងលោកសាស្ត្រាចារ្យ ឆាយ កាណ្ហ នៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទវិចិត្រសិល្បៈ សម្រាប់ ការគាំទ្រទាំងឡាយដែលនាំឱ្យគម្រោងនេះចេញជារូបរាងឡើង។

គេហទំព័ររបស់វិទ្យាស្ថានស្លឹករឹត www.cambodiasri.org ត្រូវបានរចនាដោយក្រុមហ៊ុន Beaconfire មានមូលដ្ឋាននៅទីក្រុង Washington D.C. ដែលបានជួយអង្គការនិងសហគ្រិនជាច្រើនរចនាគេហទំព័រ និងយុទ្ធនាការផ្សព្វផ្សាយតាមប្រព័ន្ធឌីជីថល។ ការរចនាគេហទំព័រនេះត្រូវបានផ្តល់ការគាំទ្រដោយក្រសួងសហប្រតិបត្តិការ និងអភិវឌ្ឍន៍របស់សហព័ន្ធអាឡឺម៉ង់ តាមរយៈសេវាពលរដ្ឋសន្តិភាពនៃ Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH និងទីភ្នាក់ងារសហរដ្ឋអាមេរិក ដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍អន្តរជាតិ (USAID)។